

Trends in autopsie - 2025

Versie 1.0 – Maart 2026

Auteur: Afdeling autopsie

Gegevens van 2025

In 2025 werden er meer dan 6.000 dieren onderzocht in de autopsiezaal van DGZ. Dit resulteerde in meer dan 4.800 autopsieverslagen. Deze cijfers liggen opmerkelijk lager dan het jaar ervoor. De daling is het grootst bij de abortussen rundvee en kleine herkauwers. De passage van het blauwtongvirus type 3 (BTV3) in 2024 zorgde immers voor meer abortussen bij zowel rundvee als kleine herkauwers. Daarnaast had BTV3 eveneens een negatieve invloed op de vruchtbaarheid, wat resulteerde in lagere drachtpercentages in 2024 en 2025.

Voor groepsdiagnostiek (varkens en pluimvee) worden er tot vijf dieren aanvaard per autopsieverslag. De gedetailleerde gegevens zijn terug te vinden in Tabel 1.

Tabel 1: Overzicht autopsieverslagen en onderzochte dieren in 2025

	Aantal
Autopsieverslagen	4.818
Onderzochte dieren	6.083

In 2025 onderzocht DGZ, dankzij de financiële steun van het FAVV, ongeveer 2.500 abortusdossiers van rundveebedrijven en schapen- en geitenbedrijven. Meer dan 2.600 foetussen rundvee werden onderworpen aan een lijkschouwing, goed voor 2.432 dossiers. Verder werden er 78 abortusdossiers van schapen- en geitenbedrijven onderzocht, dit betrof 115 dieren.

Het abortusprotocol omvat een standaardprotocol waarbij de nadruk ligt op monstername voor verder onderzoek. Zoals hierboven vermeld was er in 2025 een sterke daling (30%) van het aantal abortusdossiers. In 2024 was er immers een sterk verhoogd aantal abortussen bij zowel runderen als schapen door de passage van BTV3. In 2025 werden slechts enkele foetussen gezien met afwijkingen gelinkt aan een doorgemaakte infectie met het blauwtongvirus (hydranencephalie).

In Tabel 2 wordt een overzicht gegeven van het aantal autopsieverslagen (zonder abortusprotocol) per diersoort en per motief. Deze omvatten de lijkschouwingen in het kader van algemene diagnostiek, Veepeiler, epidemiologische bewaking... Hierbij verricht een dierenarts veterinaire pathologie van DGZ een uitgebreide lijkschouwing. Op basis van de aangeleverde anamnese en de vaststellingen bij lijkschouwing worden gepaste monsternames en aanvullende onderzoeken uitgevoerd.

Tabel 2: Overzicht autopsieverslagen in 2025 (uitgezonderd abortusprotocol) per diersoort en motief en evolutie t.o.v. 2024

	Herkauwers		Varkens		Pluimvee		Camelidae		Paardachtigen		Kleine huisdieren en pelsdieren	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Diagnostiek	1279↓	99,1	705↑	94,4	118↑	79,7	27↓	100	35	100	49↑	100
Veepelier	12↑	0,9	42↓	5,6								
Verhoogde waakzaamheid					30↓	20,3						
Verdenking												
Totaal	1291↓	100	747↑	100	148↑	100	27↓	100	35~	100	49↑	100

Blauw staat voor 'niet van toepassing'.

Onderzochte diersoorten:

- Herkauwers = rund, schaap, geit, (dam)hert, edelhert en ree
- Pluimvee = alle pluimvee + vogels (duif, eend, kalkoen, kanarie, parkiet, kip, struisvogel, volièrevogel, watervogel)
- Camelidae = alpaca + lama
- Paardachtigen = paard + pony + ezel
- Kleine huisdieren en pelsdieren = hond + kat + konijn

Het aantal autopsies bleef nagenoeg gelijk ten opzichte van 2024. Voor de herkauwers was er een daling in het aantal autopsieverslagen. De uitbraak van het blauwtongvirus serotype 3 had in 2024 namelijk gezorgd voor een duidelijke stijging in het aantal dossiers bij herkauwers en alpaca's.

De dossiers met als motief verhoogde waakzaamheid kaderen in de bewaking van aangifteplichtige ziektes. Bij pluimvee was dit bijvoorbeeld voor dieren verdacht van aviaire influenza (AI) of Newcastle Disease (NCD). Bij varkens ging dit de voorbije jaren om Afrikaanse varkenspest (AVP) en bij rundvee om blauwtongvirus (BTV).

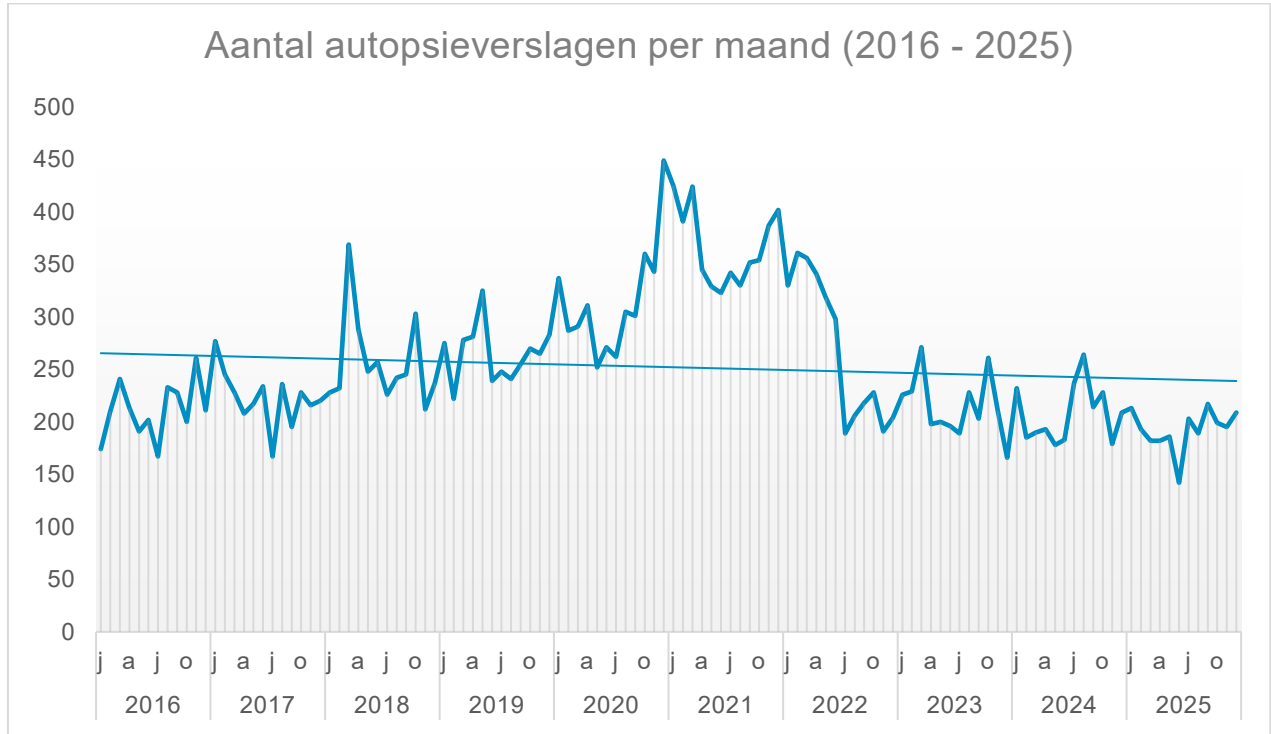
Algemene trends van de laatste 10 jaar

In onderstaande twee grafieken wordt een overzicht gegeven van respectievelijk het aantal uitgevoerde lijkschouwingen en het aantal onderzochte dieren sinds 2016 tot en met 2025. Deze grafieken zijn verschillend aangezien er bij groepsdiagnostiek meerdere dieren kunnen worden opgenomen in één autopsieverslag. De dossiers van het abortusprotocol zijn in deze grafieken niet opgenomen.

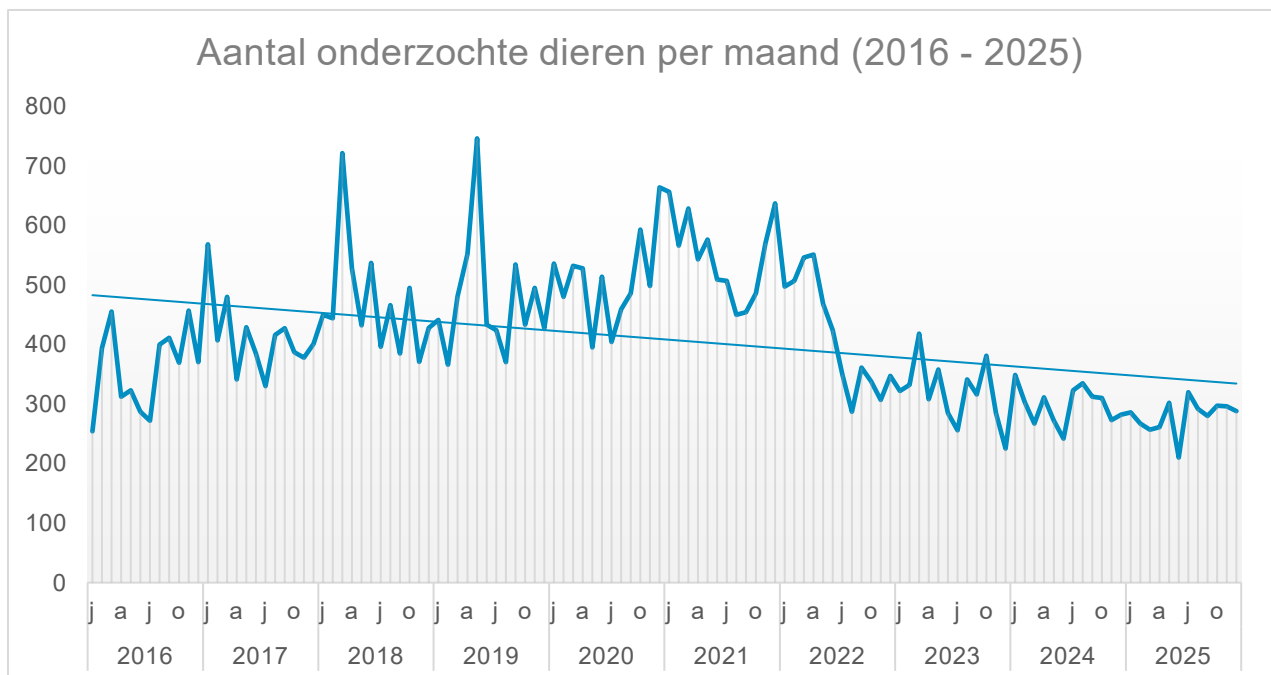
Over de jaren heen zien we een geleidelijke daling van het aantal autopsieverslagen en het aantal onderzochte dieren. De pieken in de Algemene Trends tabel komen over het algemeen overeen met uitbraken van dierziekten, soms gekoppeld aan een bewakingsprogramma. Vanaf de tweede helft van 2020 en in 2021 was er bijvoorbeeld een duidelijke piek in de varkensdiagnostiek. Die was toe te schrijven aan de verplichting om varkens voor de start van een behandeling te onderzoeken op AVP naar aanleiding van de detectie van dit virus in ons land bij everzwijnen in september 2018. De duidelijke terugval vanaf juli 2022

viel dan weer samen met een wijziging in deze regelgeving waardoor het verplichte onderzoek naar AVP op varkenskadavers verviel. In 2024 en 2025 stabiliseerden de cijfers zich.

In deze en volgende grafieken staan de letters jajo voor de eerste letter van de betreffende maand, respectievelijk: januari, april, juli en oktober.

Hierna worden de trends van de laatste vijf jaar meer gedetailleerd besproken per diersoortgroep.

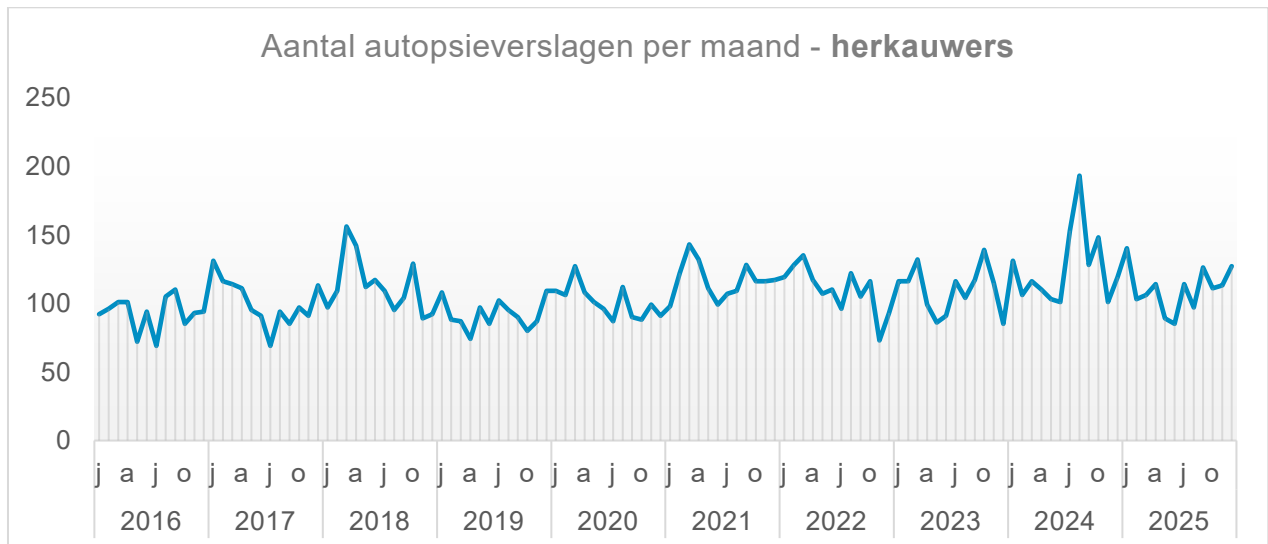
Trends - herkauwers

In onderstaande grafieken zien we het aantal autopsieverslagen en het aantal onderzochte dieren voor de categorie herkauwers (rund, schaap, geit, (dam)hert, edelhert, ree, alpaca en lama).

Beide grafieken zijn gelijkaardig opgebouwd gezien bij rundvee steeds één dier per autopsiedossier wordt behandeld. Bij schapen en geiten worden meerdere dieren in een dossier behandeld wanneer het een groepsproblematiek betreft.

Bij herkauwers is er een beperkte seizoensinvloed, waardoor het in de wintermaanden over het algemeen iets drukker is in onze autopsiezaal dan tijdens de rest van het jaar. In 2024 was er echter een duidelijke piek in de zomermaanden ten gevolge van de uitbraak van het blauwtongvirus serotype 3, dit zowel voor rundvee, schapen als alpaca's.

In 2025 zagen we een stabilisatie van het aantal autopsieverslagen van herkauwers. Het aantal autopsieverslagen per maand schommelde tussen maximaal 140 (januari) en minimaal 89 (juni).

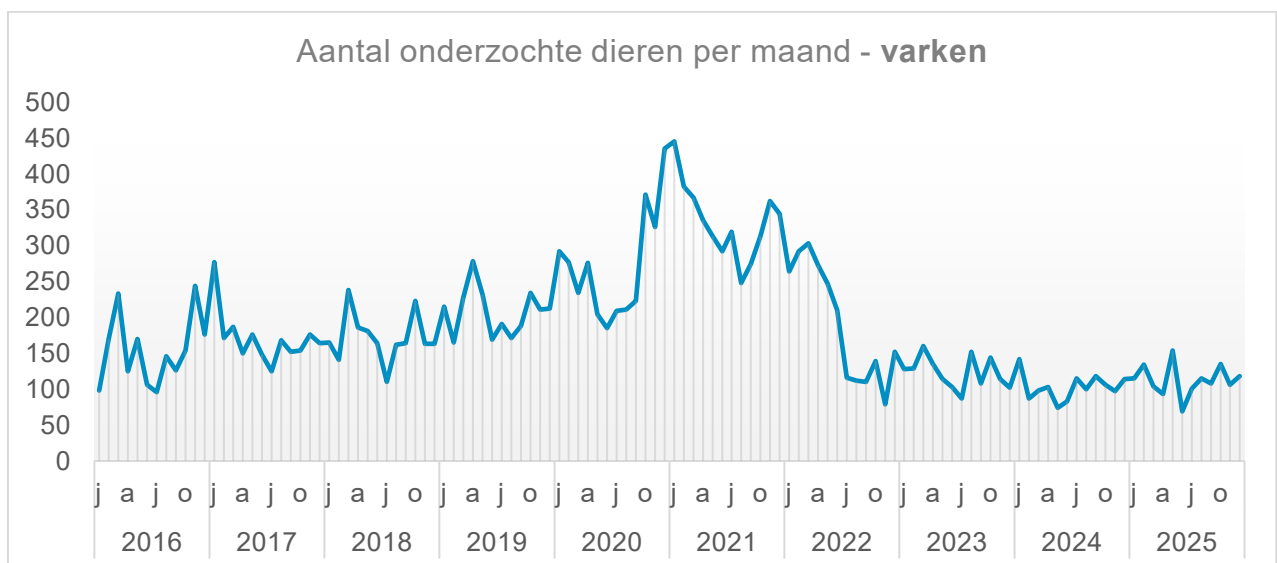
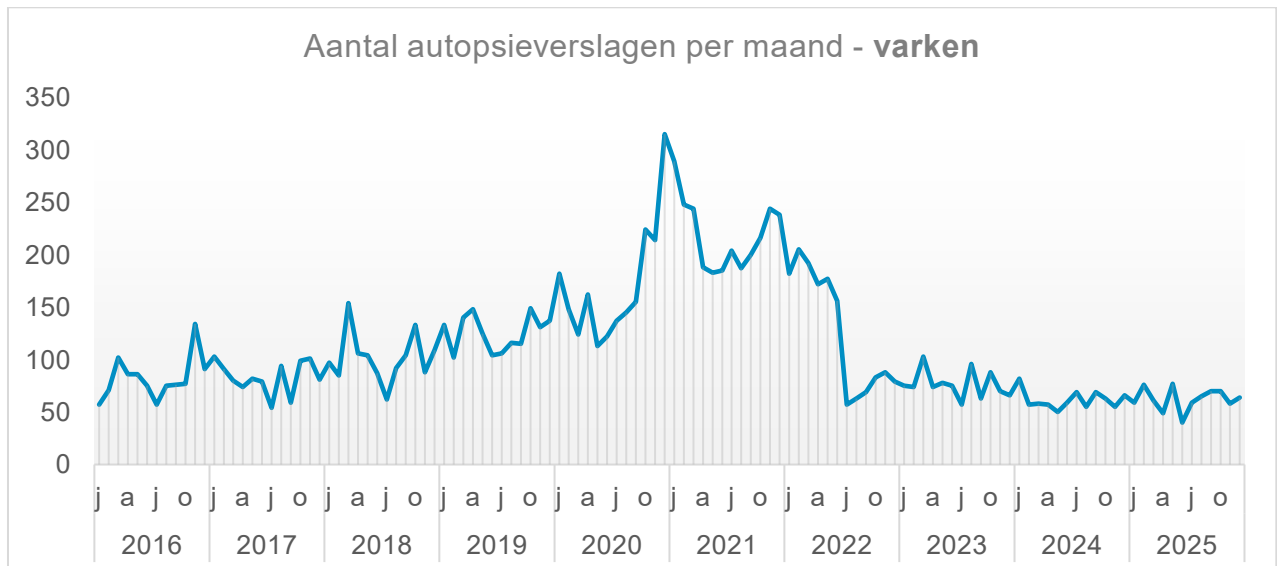

Trends – varken

Onderstaande grafieken geven het aantal autopsieverslagen en het aantal onderzochte dieren weer voor de categorie varkens. Omdat het bij zuigende of gespeende biggen dikwijls groepsdiagnostiek betreft, worden over het algemeen verschillende dieren (maximaal vijf) in één autopsieverslag besproken. Bij fokdieren (zeugen en beren) is er doorgaans maar één dier per autopsieverslag, aangezien het bij deze categorie hoofdzakelijk individuele sterftes betreft. Bij de categorie vleesvarkens komen beide opties voor.

In onze autopsiezaal worden ook foetussen of vroeggeboren biggen onderzocht. De dossiers van deze dieren – in 2025 ongeveer 280 – zijn niet opgenomen in onderstaande grafieken. Meer info hierover is te vinden in het gedetailleerd jaarverslag 2025 voor varken.

De piek in de varkensdiagnostiek in de periode 2019 tot midden 2022 was gelinkt aan de verplichting om varkens voor de start van een behandeling te onderzoeken op AVP naar aanleiding van de detectie van AVP bij everzwijnen in ons land, in september 2018. Vanaf juli 2022 was er een opvallende daling in het aantal dossiers door het beëindigen van deze verplichte onderzoeken. In 2023, 2024 en 2025 stabiliseerde het aantal varkensdossiers zich. Bij varkens is de seizoensinvloed, met een duidelijke piek tijdens het najaar en de wintermaanden, minder duidelijk dan voorheen.

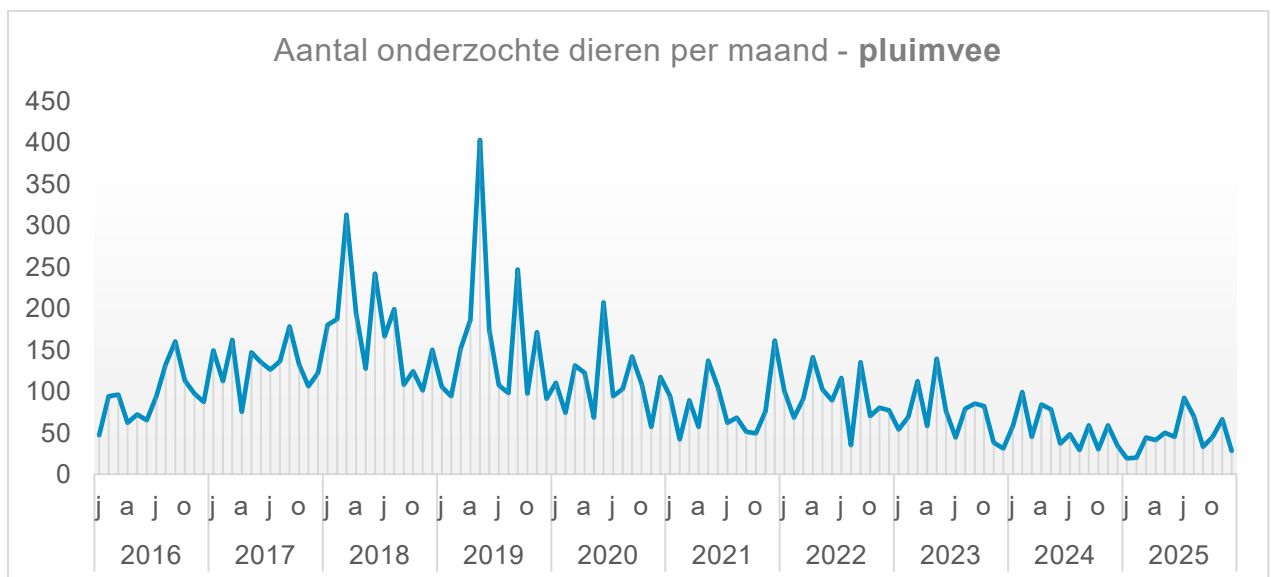
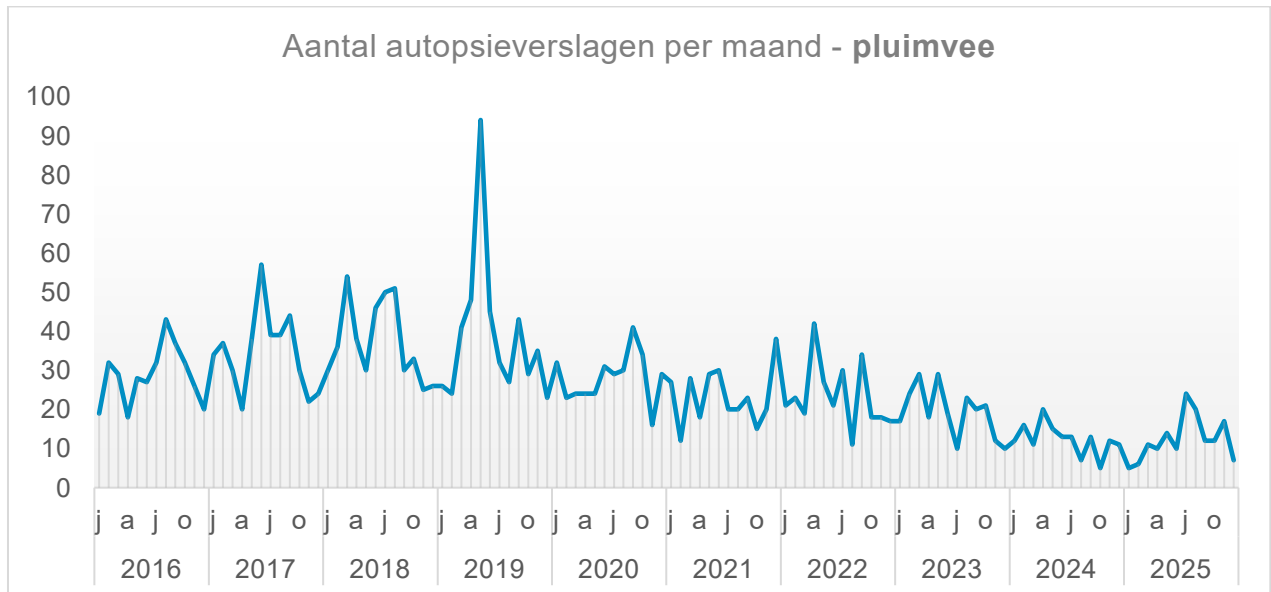
In 2025 schommelde het aantal autopsieverslagen per maand tussen maximaal 77 (mei) en minimaal 40 (juni). Per maand werden er gemiddeld 113 varkens gelijkschouwd, goed voor zo'n 62 dossiers per maand.

Trends – pluimvee

Onderstaande grafieken tonen het aantal autopsieverslagen en het aantal onderzochte dieren voor de categorie pluimvee. Industrieel pluimvee is typisch groepsdiagnostiek waardoor tot vijf dieren worden gelijkschouwd per autopsieverslag. Indien meerdere hokken worden aangeboden, worden maximaal vijf dieren per hok gelijkschouwd. Dit verklaart het grote aantal dieren voor een beperkter aantal autopsieverslagen. Hobbypluimvee omvat zowel groepsdiagnostiek als individuele diagnostiek waardoor het aantal dieren per autopsieverslag varieert (met een maximum van vijf).

In 2019 was er een uitgesproken piek in het aantal autopsieverslagen voor pluimvee gelinkt aan een uitbraak van een laagpathogene aviaire influenzastam (H3N1) in de Belgische pluimveesector. Daarna zagen we een dalende lijn in het aantal autopsieverslagen voor pluimvee. In het najaar van 2021 was er opnieuw een stijging, te wijten aan meerdere uitbraken van de hoogpathogene stam H5N1, verspreid over Vlaanderen alsook in aangrenzend buurland Frankrijk. In het najaar van 2025 werden in België meerdere uitbraken vastgesteld van hoogpathogene vogelgriep (AI) van het type H5. Vooral de provincie West-Vlaanderen werd hier sterk getroffen. Ondanks de hoge AI-druk resulteerde dit in het najaar niet onmiddellijk in significant hogere autopsiecijfers voor pluimvee, aangezien in gevallen van een ernstige verdenking van AI sneller werd overgegaan tot een gerichte bemonstering voor AI zonder volledige autopsie.

In 2025 werden er bij DGZ per maand gemiddeld 46 stuks pluimvee gelijkschouwd, afkomstig van gemiddeld 12 dossiers. Per dossier waren er gemiddeld 4 stuks pluimvee. Juli was de drukste maand met een totaal van 24 dossiers. In januari werd het kleinste aantal dossiers behandeld, namelijk 5.

Naast dit algemene trendverslag is er ook een gedetailleerd verslag beschikbaar voor rundvee, kleine herkauwers, kameelachtigen, paarden, varkens, kleine huisdieren, konijnen en pluimvee. Hierin worden per diersoort de verschillende leeftijdscategorieën uitgesplitst en bespreken we de meest voorkomende doodsoorzaken. Deze detailverslagen zijn terug te vinden op onze website: www.dgz.be/autopsie.

Contactgegevens

Met vragen over autopsie bij de verschillende diersoorten of de gezondheid van de verschillende diersoorten kun je terecht bij DGZ op tel. 078 05 05 23 of e-mail helpdesk@dgz.be. Of neem een kijkje op onze website: www.dgz.be en onze blog: gezondedieren.be.